

گفت‌وگو

سلطانی، مدیرکل دفتر امور مشترک

 فدراسیون‌ها در گفت‌وگو با «ایران» :

برای دختران باید پاداشی

جایگزین سرباز قهرمان تعریف کنیم

گروه ورزشی / قانون «سرباز قهرمان» در چند دهه گذشته به یکی از مهم‌ترین امتیازهای حمایتی برای ورزشکاران ملی‌پوش مرد تبدیل شده است؛ امتیازی که در ابتدا دامنه محدودی داشت، اما با اصلاحات متعدد، به تدریج گروه بیشتری از قهرمانان را دربر گرفت .

پیش از اعزام کاروان ایران به ناگویا، مهدی علی‌نژاد، دبیرکل کمیته ملی المپیک، اعلام کرده بود که طبق قانون، مدال‌آوران بازی‌های آسیایی ناگویا، چنانچه جزو مشمولان خدمت وظیفه عمومی باشند، براساس قانون «سربازقهرمان» از خدمت سربازی معاف خواهند شد. به این ترتیب، دامنه این قانون دیگر تنها به دارندگان مدال طلا محدود نمی‌شود و ورزشکاران موفق به کسب مدال نقره و برنز نیز می‌توانند از این امتیاز بهره‌مند شوند. بر این اساس، پنج نفر از ملی‌پوشان تیم ملی بسکتبال با کسب نشان برنز مسابقات ناگویا از خدمت مقدس سربازی معاف شده‌اند و قطعاً تا پایان مسابقات تعداد ورزشکاران شامل این قانون افزایش خواهد یافت.

کامیار سلطانی، مدیرکل دفتر امور مشترک فدراسیون‌ها، در گفت‌وگو با «ایران» این طرح را نوعی پاداش به ملی‌پوشان مرد می‌داند و درباره پیشینه این قانون می‌گوید: «این طرح زمان ریاست جمهوری محمد خاتمی در دهه ۷۰ تصویب و به موجب این قانون در زمان صلح، تمامی ملی‌پوشان با درخواست دستگاه ورزش و هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح، خدمت سربازی خود را پس از طی دوره آموزش می‌کردند که در سال‌های بعد هم بازنگری‌هایی در آن صورت گرفت.» اولین بازنگری جدی در این طرح در سال ۱۳۹۵ انجام شد؛ اصلاحی که دامنه امتیازات قهرمانان را مشخص‌تر کرد. سلطانی در این باره توضیح می‌دهد: «اصلاحیه این طرح در سال ۱۳۹۵ توسط مجلس شورای اسلامی به هیأت دولت ابلاغ شد. بر این اساس، مقام‌های اول تا سوم المپیک، اول تا دوم رشته‌های المپیک در قهرمانی جهان و اول بازی‌های آسیایی معاف می‌شدند و دست‌ورش نیز به نیروهای مسلح ابلاغ شد. همچنین بحث استخدام قهرمانان هم به شکل جدی‌تری دنبال شد.»

روند اصلاحات اما در همین نقطه متوقف نماند. پس از بازی‌های آسیایی جاکارتا در سال ۲۰۱۸، دامنه برخورداری از این امتیاز بار دیگر گسترش پیدا کرد.

مدیرکل دفتر امور مشترک فدراسیون‌ها با تأیید این موضوع می‌گوید: «بعد از بازی‌های آسیایی ۲۰۱۸ جاکارتا و در دیدار مدال‌آوران ورزشی با رهبر شهید، با درخواست دو نفر از ورزشکاران بسکتبال و واترپلو، این طرح شامل دارندگان مدال نقره و برنز در بازی‌های آسیایی هم شد. با دستور رهبر شهید نایب‌قهرمان و سوم قهرمانی جهان و بازی‌های آسیایی، چه در بخش انفرادی و چه تیمی، نیز مشمول قوانین شدند؛ قانونی که در هانگژو کاملاً اجرا شد و در ناگویا هم ادامه دارد.»

در کنار گسترش دامنه قانون «سرباز قهرمان»، مسأله برخورداری زنان ورزشکار از امتیازهای مشابه نیز یکی از چالش‌های مطرح در حوزه حمایت از قهرمانان است. از آنجا که معافیت از خدمت سربازی، به دلیل ماهیت آن، امتیازی مختص ورزشکاران مرد محسوب می‌شود، وزارت ورزش تلاش می‌کند برای زنان ورزشکار، سازوکارهای جایگزینی در نظر بگیرد. سلطانی در این باره از افزایش پاداش زنان خبر می‌دهد: «در معافیت پسران که به نوعی پاداش خاص برای آنها محسوب می‌شود، هیچ تبعیضی نسبت به زنان وجود ندارد و در مجلس به فکر جایگزین بوده‌ایم و احمد دهنامالی، وزیر ورزش، به دنبال آن خواهان افزایش میزان پاداش دختران طلایی شده است. بدین ترتیب این به نوعی ارزش گذاشتن به تلاش دختران خواهد بود.»

«ایران» ضرورت بازنگری قانون سرباز قهرمان و اهمیت **حمایت برابر از قهرمانان زن** را بررسی می‌کند

پاداش با یک ترازو

سینا حسینی / قصه قانون سرباز قهرمان و نحوه اجرای آن در ورزش ایران را نمی‌توان به سادگی روایت کرد. طی یک دهه اخیر، مدیران دستگاه ورزش بارها با هدف حمایت از قهرمانان و حفظ انگیزه آنان برای ادامه افتخارآفرینی در میادین بین‌المللی، رایزنی‌هایی را برای تسهیل شرایط خدمت وظیفه و ورزشکاران ملی انجام داده‌اند؛ رایزنی‌هایی که هدف اصلی آنها جلوگیری از ایجاد وقفه در مسیر حرفه‌ای ورزشکارانی بوده است که سال‌ها برای به اهتزاز درآمدن پرچم ایران تلاش کرده‌اند.

فلسفه شکل‌گیری چنین سازوکاری روشن است؛ ورزشکار قهرمانی که در حساس‌ترین سال‌های دوران حرفه‌ای خود قرار دارد، با نزدیک شدن به زمان اعزام به خدمت سربازی، از چرخه تمرین، مسابقه و رقابت‌های بین‌المللی فاصله خواهد گرفت و این موضوع می‌تواند تأثیر فراوانی بر عملکرد حرفه‌ای او وارد کند. براین اساس، قانون سرباز قهرمان را

روح الله لک علی‌آبادی، سخنگوی فراکسیون ورزش مجلس در گفت‌وگو با «ایران»:

قانون سرباز قهرمان، پشتوانه رشته‌های انفرادی است

مهری رنجبر / موفقیت در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا برای بسیاری از ورزشکاران مرد ایرانی فقط میدان رقابت برای کسب مدال نیست؛ نتیجه این رقابت‌ها می‌تواند مسیر حرفه‌ای و آینده ورزشی آنها را نیز تعیین‌دهد. یکی از امتیازهای که قانونگذار برای مدال‌آوران مرد در نظر گرفته، معافیت از خدمت سربازی است؛ امتیازی که البته شرایط و ضوابط مشخصی دارد و در دوره صلح اعمال می‌شود. روح‌الله لک‌علی‌آبادی، سخنگوی فراکسیون ورزش مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «ایران» درباره شرایط این معافیت و فلسفه قانون «سرباز قهرمان» توضیحات لازم را ارائه کرد.

سخنگوی فراکسیون ورزش مجلس شورای اسلامی، درباره معافیت مدال‌آوران بازی‌های آسیایی از خدمت سربازی می‌گوید: «ورزشکاران اول تا سوم رشته‌های تحت پوشش کمیته ملی المپیک در بازی‌های آسیایی، طبق این قانون از خدمت سربازی معاف می‌شوند. اما نکته مهم این است که پس از معرفی و تأیید ورزشکاران از سوی وزارت ورزش و جوانان به ستاد کل نیروهای مسلح فرآیند اجرای این قانون عملیاتی می‌شود. به هر حال، وقتی ستاد کل نیروهای مسلح تعداد سرباز مورد نیاز خود را تعیین می‌کند و بعد به مشمولان ورزشکار مدال‌آور طبق قانون سرباز قهرمان، مانند قانون معافیت دو برادری و پزشکی، معافیت تعلق می‌گیرد، این معافیت جزو معافیت دوره صلح محسوب می‌شود. البته ورزشکاران باید دوره آموزش نظامی را بگذرانند. در شرایط جنگ، معافیت لغو می‌شود و آنها با فراخوان ستاد کل

نیروهای مسلح باید خودشان را معرفی کنند.» به گفته او، این قانون که از اسفند سال ۱۳۷۶ تصویب و سال ۱۳۹۱ نیز ماده و تبصره‌ای به آن اضافه شد، با هدف افزایش انگیزه ورزشکاران در میادین بزرگ مصوب شده است. طبق آن معافیت سربازی شامل نفرتا دوم و سوم انفرادی هم بشود. در واقع، تنها دلیل تصویب این قانون، حمایت و بالا بردن انگیزه ورزشکاران برای افتخارآفرینی و پرآوازه کردن نام ایران در دنیا بود. اهتزاز پرچم ایران در میادین مهم برای مسئولان و ستاد کل نیروهای مسلح ارزشمند است به همین خاطر معافیت از خدمت سربازی را برای آنها در نظر گرفتند. از نظر ستاد کل نیروهای مسلح، ورزشکاران، سربازان کشور در عرصه ورزش هستند و برای اهتزاز پرچم می‌کنند. فراکسیون ورزش هم به شکل قاطع از ورزشکاران حمایت

پاداش ۶ میلیاردی به او بدهند. این شاید بتواند به نوعی زحمات او و امتثال این ورزشکاران را جبران کند و تبعض را از بین ببرد.»

رئیس پیشین سازمان تربیت بدنی همچنین معافیت از خدمت سربازی و افزایش پاداش‌ها را عاملی برای ایجاد انگیزه بیشتر در میان ورزشکاران می‌داند و می‌گوید: «معافیت پسران عاملی است که وقفه در ورزش آنها را از بین می‌برد تا بتوانند عمر ورزش قهرمانی خود را زیادتر کنند. دختران هم تشویق می‌شوند و به این نتیجه می‌رسند که تلاش آنها نیز مسئولان دیده می‌شود. پس امیدوارم مسئولان ورزش و اعضای کمیسیون اجتماعی و فراکسیون ورزش مجلس هم به این نوع ایجاد انگیزه در نزد ورزشکاران بیشتر توجه کنند.»

در پی درخواست وزیر ورزش برای معافیت طلایی‌های فوتبال الکترونیک از خدمت سربازی و پیگیری این موضوع از سوی ستاد کل

توضیح می‌دهد: «به نظر زن‌ان ورزشکار در ایران سختی‌های بسیاری را تحمل می‌کنند و با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند. بنابراین برای حمایت از آنان و رفع تبعیض بهتر است پاداش آنها را دو برابر کرد، قطعاً حمایت از زنان هم به اندازه قانون سرباز قهرمان مهم است.»

او در ادامه با اشاره به شرایط دشوار ورزشکاران زن و نمونه‌هایی همچون فاطمه مجدل در رشته روتینگ می‌گوید: «هرچند پسران ایران زمین سال‌ها تلاش می‌کنند تا برای هر رویدادی صاحب مدال شوند، اما دختران ما هم به مانند فاطمه مجدل که در ماده روتینگ کشورمان را صاحب اولین مدال طلای تاریخ بازی‌های آسیایی کرد، باید به تلاش و فزاتر از پاداش سه میلیاردی ارج نهاد. او زیر آفتاب سوزان، با حجاب کامل و دور از خانواده تمرین کرد تا امروز بتواند دل میلیون‌ها ایرانی را شاد کند. بهتر است به جای یک میلیارد بیشتر،

توضیح می‌دهد: «به نظر زن‌ان ورزشکار در ایران سختی‌های بسیاری را تحمل می‌کنند و با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند. بنابراین برای حمایت از آنان و رفع تبعیض بهتر است پاداش آنها را دو برابر کرد، قطعاً حمایت از زنان هم به اندازه قانون سرباز قهرمان مهم است.»

رنجبر، سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس در گفت‌وگو با «ایران»:

با اصلاح قانون، دایره معافیت سربازی گسترده‌تر می‌شود

یکی از نکات مهم اصلاحیه پیشنهادی، توجه به نفرتا دوم و سوم رشته‌های انفرادی است؛ موضوعی که رنجبر دلیل آن را نقش این مدال‌ها در موفقیت تیم‌ها و کاروان‌های ورزشی عنوان می‌کند. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس درباره دلیل تخصیص معافیت سربازی به نفرتا دوم و سوم رشته‌های انفرادی رنجبر درباره روند بررسی این اصلاحیه می‌گوید: «سال ۱۴۰۳ قانون معافیت سربازی قهرمانان برای اصلاحیه ماده ۵ به کمیسیون اجتماعی مجلس ارجاع داده شد. بعد از جلسات متعدد، اصلاحات لازم برای فراگیرتر شدن معافیت سربازی قهرمانان صورت گرفت. این معافیت تنها برای مدال‌آوران بازی‌های المپیک، آسیایی، جهانی، پارآسیایی و پارالمپیک در نظر گرفته نشد و حتی قهرمانان ملی نیز در این طرح قرار گرفتند.»

عادلانه تعریف کند. مرور تجربه کشورهای دیگر نیز نشان می‌دهد حمایت از ورزشکاران ملی و قهرمانان نام‌آور در دوره خدمت سربازی، الزاماً به معنای معافیت کامل نیست. در سنگاپور، برای ورزشکاران برجسته اسکان تعویق یا وقفه در خدمت سربازی وجود دارد تا آنان بتوانند برای رقابت‌های مهمی مانند المپیک آماده شوند؛ البته اصل انجام خدمت سربازی همچنان برقرار می‌ماند. در کره جنوبی نیز قهرمانان و چهره‌های نام‌آور این کشور از معافیت‌های کوتاه‌مدت، بلندمدت و دائمی بهره‌مند می‌شوند تا خللی در روند آماده‌سازی آنها به وجود نیاید. این تجربه‌ها نشان می‌دهد که حمایت از قهرمانان می‌تواند اشکال متفاوتی داشته باشد؛ از تعویق خدمت و مرخصی‌های ورزشی گرفته تا انعطاف در محل و ساعات خدمت. در واقع، هدف اصلی این سیاست‌ها ایجاد تعادل میان وظیفه عمومی و ضرورت حفظ آمادگی حرفه‌ای ورزشکار است.

اکنون ورزش ایران نیز می‌تواند با استفاده از تجربه

ورزشکاران همه سرباز وطن هستند و بنابراین فکر نکنید که آنها در مسابقات تنها به خاطر معافیت سربازی رقابت می‌کنند و به فکر تصاحب مدال خوشرنگ نیستند

دوومیدانی که در لیگ‌ها قراردادشان مثل فوتبال نیست، کمک بزرگی است و به نوعی پشتوانه قابل اهمیتی برای آنها محسوب خواهد شد. در حالی که در فوتبال گردش مالی زیاد است و فوتبالبلیست‌ها قراردادهای میلیاردری دارند و حاشیه‌ها در آن بر متن غلبه دارد و به همین خاطر، قصه سرباز قهرمان در آن با بقیه رشته‌ها فرق دارد. البته بعضی از فوتبالبلیست‌ها مثل علی دایی در رقابت‌های ارتش‌های جهان دوباره خودشان را نشان دادند. واقعاً این جهان دوباره ارزش‌های جهان فرصت خوبی به وجود آورد تا بعضی از ورزشکاران با حضور در آن دوباره احیا شوند یا شخصیت جدیدی پیدا کنند. به هر حال، مردان در سربازی پخته‌تر و باتجربه‌تر

داخلی و مطالعه الگوهای خارجی، فصل تازه‌ای برای قانون سرباز قهرمان رقم بزند؛ فصلی که در آن معیارهای برخورداری از حمایت شفاف‌تر شود، رشته‌های مختلف ورزشی سهم عادلانه‌ای از حمایت‌ها داشته باشند و زنان قهرمان نیز از حقوق و مزایایی متناسب با جنسیت‌شان برخوردار شوند. سربازقهرمان زمانی می‌تواند به معنای واقعی کلمه پشتوانه قهرمانی ورزش ایران باشد که قانون، فارغ از جنسیت و با تکیه بر شایستگی و ورزشی، مسیر افتخارآفرینی را هموار کند.

بدون تردید، بازنگری در قانون سرباز قهرمان و فراگیرشدن آن برای تمامی ورزشکارانی که برای کشور افتخارآفرینی کرده‌اند و به نوعی در خلق نشاط اجتماعی نقش داشته‌اند، می‌تواند باعث تقویت انگیزه در میان آنان شود تا بدون دغدغه، به فکر افتخارآفرینی برای ورزش ایران و به اهتزاز درآمدن پرچم خوش‌رنگ کشورمان باشند.

کمیته ملی المپیک

می‌شوند و سربازی برای مردان حکم دانشگاه را دارد.»

به گفته او، قانون معافیت سربازی در جهت حمایت از قهرمانان تصویب شده است؛ معمولاً همه ورزشکاران در مسابقات به فتح قله قهرمانی فکر می‌کنند و کسی که پایش به فینال باز می‌شود، به باخت و دومی راضی نیست؛ به خاطر همین، وقتی ورزشکاری در فینال یا رده‌بندی مدال نقره یا برنز می‌گیرد، ناراحت می‌شود. ورزشکاران همه سرباز وطن هستند و بنابراین فکر نکنید که آنها در مسابقات تنها به خاطر معافیت سربازی رقابت می‌کنند و به فکر تصاحب مدال خوشرنگ نیستند.»

حمایت برابر از زنان و مردان ورزشکار بسیار بااهمیت است

نیروهای مسلح، هاشمی طبا نیز معتقد است ورزشکاران رشته‌های شنا و ژئمناستیک باید از پاداش ویژه برخوردار شوند. او در این باره می‌گوید: «با توجه به اینکه فوتبال الکترونیک به دلیل نوظهور بودن، تاکنون در فهرست رشته‌های مشمول آیین‌نامه سرباز قهرمان قرار نگرفته است، با دستور وزیر، موضوع اصلاح و به‌روزرسانی این فهرست از مسیر قانونی و با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح دنبال می‌شود. به نظر ورزشکارانی هم که در دو رشته شنا و ژئمناستیک به فینال رسیدند، مستحق پاداشی معادل مدال برنز و شاید معافیت سربازی هستند. چرا که برترین‌های جهان و المپیک در این دو رشته متعلق به قاره کهن آسیا هستند و رسیدن ورزشکاران ما به فینال، یعنی تجربه فینالیست شدن در المپیک و مسابقات جهانی است. بهتر است وزارت در این خصوص هم بررسی جدیدی انجام دهد.»

فرهادی‌زاد، نایب‌رئیس کمیته ملی المپیک در گفت‌وگو با «ایران»:

پاداش زنان هم باید مثل سرباز قهرمان قانونی شود

همین علت کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش حمایت‌های خود را از ورزش زنان دو برابر کرده‌اند و بانوان طلایی این بار با دستور وزیر، یک میلیارد تومان بیشتر از پسران طلایی پاداش می‌گیرند.»

نایب‌رئیس کمیته ملی المپیک اسدور است این تصمیم در ادامه به قانون تبدیل شود: «بعد از صحبت‌های وزیر ورزش، این مبلغ پاداش اضافه در کمیته ملی المپیک به‌صورت بخشنامه در جلسه هیأت اجرایی مطرح و مورد تأیید قرار گرفت. در کل می‌توانم بگویم کمیته ورزش زنان دو برابر کرده‌اند و بانوان این بار در ناگویا حتی اقدام به اعزام تک‌رشته‌هایی کرده که زنان در کسب مدال آن در قهرمانی آسیا موفق‌تر بوده‌اند.

در این میان هزینه‌های زیادی هم به گردن کمیته افتاد، اما خوشحالیم که در ناگویا بانوان نشان دادند در این رشته‌ها عملکرد بهتری نسبت به مردان دارند. از آنجا که این مبلغ پاداش اضافه، انگیزه ورزشکاران ما را ملغ همانند معافیت سربازی برای پسران بیشتر کرده است، درصدد هستیم این موضوع را با کمک نمایندگان مجلس و رایزنی‌های دولت به قانون تبدیل کنیم تا در همه ادوار مسابقات، از رقابت‌های جهانی گرفته تا بازی‌های المپیک، اجرا شود.»

زن در بازی‌های آسیایی ناگویا، در کنار اجرای قانون سرباز قهرمان برای مردان، در این دوره دختران ما هم اگر صاحب موفقیت شوند، با نگاه مثبت دستگاه ورزش پاداش بیشتری خواهند گرفت؛ موضوعی که در گذشته وجود نداشت. معافیت سربازی که به پسران می‌رسید، برای دختران وجود نداشت و آنها تنها به همان پاداش اعلام‌شده، اکتفا می‌کردند. این بار در جهت رفع این مسأله اقدام قابل توجهی صورت گرفت.»

او در ادامه گفت: «با توجه به رشد ایده‌آل ورزش زنان و مدال‌های فراوانی که در سال‌های اخیر بانوان کشورمان به دست آورده‌اند، مسئولان همگی انتظار کسب مدال طلا و شایستگی را بانوان دارند؛ آن هم در شرایطی که امکانات مردان در مقایسه با زنان به‌مراتب بیشتر است. به

مهمین فرهادی‌زاد، نایب‌رئیس کمیته

ملی المپیک، در گفت‌وگو با «ایران» افزایش پاداش بانوان طلایی را تأیید می‌کند و درباره دلایل اخذ این تصمیم از سوی دست‌رهای ورزش می‌گوید: «در جهت حمایت و پشتیبانی از قهرمانان